

Gemeente Rotterdam
Gemeenteraad
d.t.k.v de Griffie
Coolsingel 40
3011 AD ROTTERDAM

datum
21 september 2016

ons kenmerk
RR.16.071/PH/RW/SE

pagina
1 van 3

betreft
Nawoord nagekomen reactie rapport 'Zorg om Zuid'

Geacht raadslid,

Naar aanleiding van de commissiebehandeling van het rekenkamerrapport 'Zorg om Zuid' van 8 juni 2016 en de daarop volgende raadsbehandeling van 7 juli 2016, heeft het college u op 13 september 2016 een geactualiseerde reactie op de aanbevelingen van de rekenkamer toegezonden. Daarbij is ook de reactie van het dagelijks bestuur van het NPRZ op de aan hem gerichte aanbevelingen gericht. In deze brief ga ik nader in op deze reacties. Hierbij is het overigens wel opvallend dat de reacties niet aan de rekenkamer zelf zijn gericht, hetgeen wel gebruikelijk is.

In algemene zin is de aanvullende reactie van zowel het college als het bestuur van het NPRZ uitgebreider en meer toegespitst vergeleken met de in het rapport opgenomen oorspronkelijke reacties. Zo gaat het bestuur NPRZ nu wel expliciet op de aan hem gerichte aanbevelingen in. Beide reacties geven evenwel nog aanleiding voor enkele opmerkingen vanuit de rekenkamer. Eerst gaat de rekenkamer in op de ambitieverlaging en de implicaties voor de conclusies van het rekenkamerrapport. Vervolgens zal, voor zover aanvullend nog nodig, worden ingegaan op de reacties van achtereenvolgens het college en bestuur NPRZ op de aan hen gerichte aanbevelingen.

ambitieverlaging en implicaties voor conclusies rekenkamer

In een toelichting vooraf geeft het college aan dat het bestuur van het NPRZ voorstelt om de tussentijdse doelstelling voor 2020 bij te stellen. Het college wil zich daarbij aansluiten. De bijstelling van de ambitie houdt in dat niet langer het Rotterdamse gemiddelde voor Zuid wordt nagestreefd, maar dat in 2020 een kwart tot de helft van de voor 2030 gewenste verbetering (op het niveau van de G4 komen) gerealiseerd wordt. Deze neerwaartse bijstelling is nodig, omdat achteraf blijkt dat het Rotterdamse gemiddelde exclusief Zuid al grofweg gelijk is aan het G4-gemiddelde. Om Zuid op het gemiddelde van geheel Rotterdam te krijgen, zou dat betekenen dat al in 2020 het G4-gemiddelde moet zijn gerealiseerd. De rekenkamer vindt deze ingreep in technische zin navolgbaar en te billijken. Zij wijst er wel op dat met de gekozen bandbreedte van 25 tot 50% het onduidelijk is bij welke exacte uitkomst het programma wel of niet voldoende op koers ligt en welke eventuele intensiveringen nodig zijn. Hiermee wordt een zuivere politiek-bestuurlijke discussie in de raad over de voortgang van het programma belemmerd. Daarnaast is het de rekenkamer niet

duidelijk op grond van welke beleidshypothesen en –veronderstellingen het bestuur tot de nieuwe ambitie komt en waarom deze voor 2020 haalbaar zou zijn.

De vraag is vervolgens wat deze neerwaartse bijstelling betekent voor de conclusies van de rekenkamer. Over het algemeen niets. Immers, een aanpassing van de tussentijdse ambitie voor het jaar 2020 kán niets afdoen aan de tweede hoofdconclusie dat de resultaten tot nu toe (lees: deels ultimo 2014, deels medio 2015) achterlopen bij de voornemens. In dit verband is het opvallend dat het college in zijn reactie hier niet op ingaat. Het stelt dat “in de afgelopen jaren een stevige basis is gelegd en een goed begin gemaakt”. De rekenkamer stelt daar tegenover dat dit hooguit in de betrokkenheid van een aantal partners is te zien, maar onvoldoende in de tot medio 2015 geboekte resultaten.

datum
21 september 2016

pagina
2 van 3

Op zichzelf doet de ambitieverlaging evenmin afbreuk aan de derde hoofdconclusie dat het onzeker is of de gewenste resultaten in de nabije toekomst wel zullen worden gehaald. Die onzekerheid komt niet alleen door de relatief vroege achterstand in de geboekte resultaten, maar ook door een risicofactor als de stijl van het programmabureau. Los van de notie dat “van wrijving glans komt”, gaan het college en het bestuur van de NPRZ hier niet werkelijk op in. Een ambitieverlaging neemt deze risicofactor niet weg.

Het college gaat wel op enkele andere in de derde hoofdconclusie genoemde risicofactoren in, maar het gaat daarbij helaas voorbij aan de kern van wat de rekenkamer heeft bedoeld. Zo stelt het college dat het langetermijnperspectief “een kernkwaliteit van het NPRZ is”. Het negeert evenwel de waarschuwing van de rekenkamer dat juist vanwege de lange termijn de betrokkenheid en de inzet van de aangesloten partners kan afnemen, bijvoorbeeld door een wisseling van besturen of bestuursleden. Het rapport bevat ook een voorbeeld, namelijk van het huidige college dat meer wil inzetten op professionalisering van docenten, waar de prioriteit van het vorige college (in lijn met het NPRZ) lag op extra leertijd. Het college stelt verder dat de relatieve afstand van partijen tot het NPRZ vanwege het integrale werken en dankzij gezamenlijke communicatie uiteindelijk kleiner wordt. Het is de rekenkamer niet duidelijk hoe hiermee de relatieve afstand van partijen die nog nauwelijks bij het NPRZ zijn aangehaakt (zoals de vele werkgevers), kan worden verminderd.

In dit verband is van belang vast te stellen dat het bestuur van het NPRZ de aanbeveling om meer te investeren in de blijvende betrokkenheid van partners die nu nog niet formeel betrokken zijn, zoals werkgeversorganisaties (aanbeveling 4), overneemt. Dit is een onderkenning van het door de rekenkamer benoemde risico van een relatief grote afstand van een aantal potentiële partners. Ook het door de rekenkamer genoemde planningsoptimisme wordt goeddeels geadresseerd met de wijze waarop het bestuur met aanbeveling 5 omgaat. Deze is met de ambitieverlaging voor een deel al uitgevoerd. Daarnaast zal het bestuur “met behulp van de jaarlijkse voortgangsrapportage en de vierjaarlijkse uitvoeringsplannen tussentijds de gekozen activiteiten ten aanzien van resultaten, effecten en knelpunten beoordelen”. Ook dit is in lijn met de aanbeveling.

Gegeven de ambitieverlaging voor 2020 en het door het bestuur overnemen van de hierboven genoemde aanbevelingen, is het fair te stellen dat de onzekerheid of de gewenste resultaten in 2020 wel zullen worden gerealiseerd, kleiner is. De risicofactoren blijven evenwel bestaan en de realisatie van de ambities is voor een

groot deel afhankelijk van de voortvarendheid en grondigheid waarmee het bestuur NPRZ en het college de uitvoering van de aanbevelingen vormgeven.

reactie college op aanbevelingen

Vergeleken met de eerste reactie gaat het college in de nagekomen reactie uitvoeriger in op de twee aan hem gerichte aanbevelingen (1. handhaaf wijze waarop gemeente zich inzet; 2. ondersteun schakelrol programmabureau, maar bewaak eensgezindheid). Het geeft daarbij opnieuw niet expliciet aan of het de aanbevelingen overneemt, maar de rekenkamer leidt uit de reactie af dat het college (grotendeels) in lijn met de strekking van de aanbevelingen gaat handelen.

reactie bestuur NPRZ op aanbevelingen

Aan het bestuur van het NPRZ waren vijf aanbevelingen gericht (nummers 3 tot en met 7). Zoals hiervoor aangegeven neemt het daarbij – afgaande op de toelichting – drie aanbevelingen (grotendeels) over (aanbevelingen 3, 4 en 5). Wat betreft aanbeveling 6 om voor een eenduidige en navolgbare plannings- en verantwoordingsystematiek te zorgen, gaf het college in zijn eerste reactie al aan de toegankelijkheid van de rapportages te zullen verbeteren. Het bestuur van het NPRZ meldt nu dat in rapportages “eventuele mutaties in activiteiten, doelen en definities zullen worden toegelicht” en dat “de toegankelijkheid en leesbaarheid met infographics en nadere duiding” worden bevorderd. De rekenkamer stelt op basis hiervan vast dat het bestuur NPRZ de betreffende aanbeveling overneemt.

Wat betreft aanbeveling 7 om eenduidige en meetbare criteria te hanteren bij de beoordeling van de voortgang van resultaten en activiteiten, houdt het bestuur vast aan de gehanteerde kwalitatieve kleurcodering. Het geeft weliswaar aan dat de keuze voor de kleurcodering goed moet worden toegelicht, maar het accepteert tegelijkertijd de mogelijkheid van interpretatieverschillen. Hiermee wordt de aanbeveling uiteindelijk niet overgenomen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid van de oordelen over de voortgang van de verschillende onderdelen worden bemoeilijkt, alsook een zuivere discussie over de progressie van het programma in de raad worden belemmerd.

Met vriendelijke groet,

Drs. P. Hofstra RO CIA
Directeur